

Гегель.

6. Вірш Миколи Наріжного "Відлуння душі". Мамам, які не бажають народжувати...

7. Молитва жінок, які "погубили немовлят в утробі своїй".

У ході екскурсії звучать пісні : "Історія кохання", "Я тебе ніколи не забуду", "Очарована, околдована".

Книжково-ілюстративна виставка "Стать і статеві стосунки" містить матеріал із газетно-журнальних публікацій та книг, хронологічні рамки видань 1970-2006 роки.

Виставка має такі розділи:

- 1) Формування психологічної мужності та жіночності.
- 2) Формування сексуально-еротичних орієнтацій, сексуальної свідомості, сексуальної поведінки.
- 3) Сексуальність і ставлення до неї.
- 4) Підготовка до батьківства – формування поведінки батька і матері.

Мета екскурсії: організувати учнівський всенавч за основними напрямками статевого виховання.

Екскурсія може також проходити за участю лікаря-гінеколога та психолога, які даватимуть практичні поради під час бесіди з підлітками.

Щоб з'ясувати ставлення підлітків до статевого виховання їм пропонується у кінці екскурсії заповнити анкету, яка містить запитання відкритого типу і заповнюється анонімно:

Блок I

1. З якого віку доцільно проводити заняття зі статевого виховання?
2. За якою формою мають відбуватися розмови на сексуальну тему?
3. Хто, на ваш погляд, має проводити такі заняття?
4. Назвіть теми, які ви вважаєте за потрібне обговорювати на заняттях зі статевого виховання?
5. Сформулюйте вашу особисту думку про проблеми, пов'язані зі статевим вихованням.

Блок II

1. З якого віку можна починати статеve життя?
2. Як уникнути негативних наслідків статевого контакту?
3. Особливості статевого розвитку в підлітковому віці.
4. Проблеми стосунків та порозуміння між юнаком і дівчиною.
5. Як уникнути психічних комплексів, пов'язаних із власною сексуальністю?
6. Чи знаєте ви, що таке аборт і чи шкодить він жіночому здоров'ю?

Результати анкетування допоможуть визначити напрями роботи з підлітками задля ефективності статевого виховання.

Під час екскурсії пропонується перегляд листів підлітків (дівчат) до журналу "Наталі" із рубрики "Старша подруга " та "Щоденника ненародженої дитини", відвідувачі обговорюють проблеми абортів і можливості запобігти їм.

Закінчується екскурсія переглядом уривків відеофільму "Лоліта". Ми вважаємо, що екскурсія у Музеї Шкідливих звичок матиме позитивний вплив на формування відповідального ставлення до особистого здоров'я у підлітків та молоді і виховання у них культури статевої поведінки, оскільки саме у цьому віці відбувається засвоєння певних норм і зразків поведінки, накопичення знань і навичок.

КРУПНОБЛОЧНАЯ НАГЛЯДНОСТЬ ПО ТЕМЕ «ПОСТОЯННЫЙ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ ТОК»

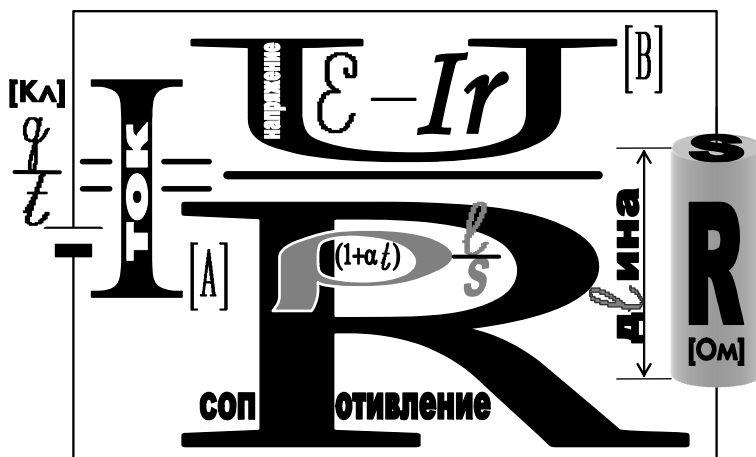
Остапенко А.А. (Россия)

Одной из форм подачи нового материала является урок-лекция, на котором при помощи крупноблочной структурно-логической схемы-опоры объясняется новый материал. Эта схема представляет собой графическое изо-

бражение основных идей учебного дня (или недели), выраженных одновременно в разных кодах: рисуночном, числовом, символическом и словесном. У разных авторов такие схемы получили разное название: блок-схемы (О. Лисейчиков. М. Чошанов), системные опорные конспекты (Г. Лаврентьева), концепты (М. Щетинин), фреймы (Т. Колодочка, Р. Гурина), логико-смысловые модели (В. Штейнберг), семантические сети и т.д. Как правило, такие схемы состоят из небольшого количества (7 ± 2) крупных единиц блоков информации, которые способна уместить кратковременная память ученика. В хорошей схеме учебный материал «упакован» так, что устное «озвучивание» его позволяет многократно варьировать отдельные части схемы. Вариативное синонимическое повторение позволяет раскрыть учебный материал как бы с разных сторон, держа в голове всю его целостность и внутреннюю стройность. При этом должны быть устно и визуально выделены главные части опоры, основные и вспомогательные. Рассказ учителя должен представлять собой как бы вариацию на заданную тему, в которой есть свои тоника, доминанта и субдоминанта, на которые «опираются» менее значимые «неустойчивые» части-ступени схемы.

Эта работы выполнены в рамках созданной нами техники графического сгущения учебной информации [1]. Эти опоры можно использовать для обобщения учебных знаний, но больший эффект имеет их применение при системном изучении нового учебного материала в условиях блочно-модульных технологий (в частности, концентрированного обучения).

Представленная опора представляет собой синтетический концепт, охватывающий значительный объём школьного курса электричества: от введения понятия электрического тока, условных обозначений и единиц измерения до изложения сути законов Ома.

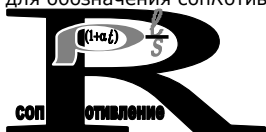
Сделаем необходимые комментарии к опоре.

1. Записи типа I , U представляют собой хорошо известный в дизайне рекламы приём записи текста поверх изображения, что позволяет легко усваивать ассоциацию «текст-изображение».
2. Записи типа соп отивление или соп отивление , длина , —Амплитуд+А получили в дидактике название «вставных аббре-

виатур». Они легко позволяют запоминать условные буквенные обозначения величин и понятий.

- Во множестве работ П.М. Эрдниева и его последователей многократно приводится в качестве средства укрупнения дидактических единиц метод кратной записи, заключающийся в сдваивании, страивании и т.д. записей. П.М. Эрдниев определяет кратную запись как «конкретный способ оформления учебной информации», заключающийся в «параллельной печати контрастных суждений или двухэтажная запись некоторых аналогичных определений и правил»[2]. Приём «**матрёшка**» является особым видом кратной записи, при которой закодированное уточнение ранее закодированной информационной единицы графически располагается внутри неё. Например, в одну запись можно свести две формулы

$R = \rho \frac{l}{S}$ (зависимость сопротивления проводника от его длины и площади поперечного сечения) и $\rho = 1 + \alpha t$ (зависимость удельного сопротивления от температуры), используя одновременно вставную аббревиатуру для обозначения сопротивления:

- Запись закона Ома для полной цепи в виде формулы $I = \frac{\mathcal{E}DC - Ir}{R}$, на наш взгляд, более глубоко раскрывает физический смысл этого

закона, а числитель дроби, записанный как $\mathcal{E}DC - Ir$ показывает, что напряжение создаётся ЭДС, часть которой тратится на преодоление внутреннего сопротивления r . А показать тождество этой записи закона и привычной формулы не представляет труда.

- Обрамление опоры при помощи некоторых элементов электрических цепей позволяет легко усваивать их условные обозначения.

Апробация проведена в Азовском государственном педагогическом лицее Северского района Краснодарского края в рамках комплексной программы педагогических исследований «Педагогика разумного баланса».

Литература

- Остапенко А.А. Грушевский С.П. Касатигов А.А. Техника графического уплотнения учебной информации. // Педагогическая техника. – 2005. – № 1. – С. 23-26; № 2. – С. 19-22; № 3. – С. 51-66.
- Эрдниев П.М. Укрупнение дидактических единиц как технология обучения. В 2-х ч. Ч. 1. – М.: Просвещение, 1992. – С. 10.

ЗАСТОСУВАННЯ НЕСТАНДАРТНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ХІМІЇ

Панасенко Н.В., Магда В.І. (Полтава)

Відчуження учнів від пізнавальної діяльності педагога намагалися зупинити різноманітними методами. На загострення проблеми масова практика відреагувала так званими нестандартними уроками, що є головною метою появи інтересу учнів до навчальної праці. На цих уроках учні не лише здобувають нові знання, а й вчаться аналізувати, робити висновки та узагальнювати. Створюються умови для активного, свідомого, творчого застосування на